

«Batasunak ere urrats gehiago eman nahi du»

Patxi Zabaleta

Leitza, 1947. Abokatua. Aralarreko koordinatzaile nagusia eta NaBaiko parlamentaria. Ezker abertzalearen *Zutik Euskal Herria* adierazpena baikortzat eta beharrezkotzat jotzen du prozesu demokratikoan urratsak emateko. ETaren azken adierazpena hizpide abiatu dugu solasa.

MIKEL ASURMENDI

Argazkiak: Dani Blanco

ETaren agiria ezagutu zenetik sei egunera, zein da Patxi Zabaletak adierazpenaz egin duen gogoeta?

Aralarrek “eraso ekintza armaturik ez burutzeko erabakia” aintzat hartu behar zela adierazi zuen. Areago, duela “hilabete batzuk” hartutako erabakia dela esan du ETak. Hori ere baikorra da oso. Aitzitik, ETak Madrilgo Gobernuarekin “prozesu demokratikoa abiarazteko beharrezko diren gutxiengo demokratikoetan adosteko prest dagoela” dio eta guk ez dugu hori onartzen. Esaldi horretan, oso garrantzitsua ere dena, ETak atzera egin du, Anoetako Proposamenak zioenaz atzerago joan da. Eta hori oso larria da.

Ordur geroztik hori, aurrerantzean?

Aralarrek su-eten iraunkorra, egiaztagarria eta behin betikoa eskatzen dio ETari, murriztapenik gabe. Hori bakarrik izango litzatekeelako

ETaren bukaera duina, historian zilegitasuna emanen liokeena Euskal Herriaren aurrean. Legalizazioaren, lurraldetasunaren edo amnistia-truke izan gabe. ETak betiko etena emango balu, izugarritzko mugarrira ipiniko luke, eta ondoren alderdi abertzaleek lanean segituko genuke aipatutako aldarrikapenei bide emateko.

Zer ibilbide du egoera berriak? Ba al du? Ez du?

Ibilbide izanen du eragile politikoek bultzatzen badugu. Urrats hau baikorra da eta orain lana egin behar dugu beste urrats batzuk eman daitezen, eta horretarako elkarlanean segitu behar dugu.

“Hemen lehenbiziko aldarrikapena nafarron borondatea onartzea da”

Zerk etorri beharko luke segidan?

Hasteko biktimekiko kitapenak, baina baita ere presoekikoak.

Batasunak nolako ibilbidea egin nahi du, zure ustez, bai zuekin bai EArekin izan dituen harremanen arabera?

Batasunak egin dituen bi agerraldi publikoetan beste urrats batzuk eman behar direla esan du, beraien hizketa kriptikoan. Dudarik gabe, guk askatasun gehiago dugu hitz egiteko gauza hauetaz haiek dutena baino. Ulertu behar dena da haiek ere urrats gehiago eman nahi dutela. *Gara* egunkariko editorial batean ere hori hala agertu zen. Izan ere, orain arteko urratsek ezin alderdi politiko ez dute ase.

EAk eta Ezker Abertzaleak sinatutako akordioa –Aralarrekin– lantzen ari zinetenean heldu zen ETaren agiria. Zer moduz ordura arteko harremanak? Ordura arte EA eta Batasunarekin

"Batasunekoek ezkerreko elkartasun bat nahi dute Nafarroan, eta *Lortu arte* dokumentuan ezkerre aipatu ere ez dute egiten".

dan ez da gelditzen preso politikorik, esaterako. Horretan dago eztabaida une honetan, eta eztabaida hori ez da etorkizuneko ezkerreko indar politiko zibil eta zabala sortzeko xedearekin garatzen ari, guk nahi dugunaren kontra. Eta gezurra badirudi, ez da garatzen ari ere behin-behineko epe eta xede elektoralekin, batzuek dioten bezala.

ETAren agiria heldu baino lehenxearago, EA eta Ezker Abertzalearen Indar Politiko Independentisten Arteko Akordio Estrategikoaren Oinarriak txostena filtratu zen. ETAren agiriak eraginen al du bere garapenean?

Ez du eraginen. ETAren agirian dagoen lelo baliotsu bakarra "eraso ekintza armaturik ez burutzeko erabakia" da. Baina badira beste hiru hitz oso adierazgarriak: duela "hila-bete batzuk hartutako" erabakia dela. Horrek esan nahi du, erabakia ez dela *Lortu arte* agiriaren ondorioa. ETAk garbi utzi nahi izan du bere erabakia aspaldikoa dela eta guk mezu hori jaso dugu.

Eta horrek zer garrantzi du?

Bada, batetik, esan zaigu hiru alderdi politikoen artean eztabaidatzen ari ginela ETAr lurreratze toki errazteko. Lizarra-Garaiko garaian bezala, esaterako. Baina ez da horrela. Bestalde, zortzi puntu horiek sakontzen segitu behar dugu. Arestian, bosgarren puntuaren adibidea jarri dizut, baina jar genezake ere lehen puntua. Honela dio: "ETAren su-eten iraunkorra nazioarteko bitartekoek egiaztatua izan behar du". Guk horrez gainera "behin betikoa eta ordainik gabea izan behar dela" diogu. Alegia, duela zortzi egun baino hobeto gaude, baina ez genuke su-eten hau bere horretan gelditzea nahi.

Aralarrek Lizarra-Garaziko Akordioa du eredu, antza.

Gure ustez eredu nagusia Lizarra-Garaziko Akordioa da aldarrikapen nazionaletan, eta nahitaez, akordioak taktikoa izan behar du.

hiru bilera egin genituen. Lehenean, *Lortu arte* dokumentua aztertu genuen. Independentisten indar metaketa proposatzen duena. Guk berriz, hauxe diogu: indarrak metatzeko, identitatearen defentsaz batera, independentzia zaleok eduki ideologiko amankomun batzuk ere izan behar ditugu. Alegia, eskuineko eta ezkerreko abertzaleok bildu gaitezke identitatearen defentsan, beste arlo batzuetan arerio politikoa izanik ere. Guk etorkizuneko ezker abertzale zibil eta zabala egitea dugu xede. Beraz, *Lortu arte* dokumentuak ez gaitu asebetetzen. Dokumentua aldatzen al zen galde-tu genien: "Ez" erantzun ziguten, publikoki sinatua delako. Baina jarraitu dugu biltzen, erabakitzeko eskubideari buruz eta bakegintzari buruzko bilkura-eztabaida egiteko. Guk bi dokumentu aurkeztu genizkien. Haiek ez zuten bat egin eta beste bi ekarri zizkiguten: bat, *Indarrak biltzen independentziarako* eta bestea, *Normalkuntzarako gutxieneko oinarriak* dokumentua, biak *Lortu arte* dokumentuan oinarrituak. Berriz ere, independentziaren aldeko guztiok bildu behar dugula diote.

Guk hori ez dela inon gertatzen esan diegu. Katalunian esaterako, badaude eskuinekoak eta ezkerrekoak, eta gauza batzuetan ados daude, erabakitzeko eskubidean edo hezkuntza gaietan, baina ez daude ados hirigintzan edo lan ekonomian eta politika fiskalean. Beraz, ez dugu adostasunik lortu. Guk etorkizuneko ezker abertzaleaz eztabaidatzea proposatu diegu, haiek oraindik ez dutela hori lehen-tasunez kotzat jotzen esan digute.

Zortzi puntuko agiria delakoa eztabaidatzen jarraitzen duzue halere.

Eta guk puntu horien kontraproposamenak egin ditugu, uneon publiko egin gabe daudenak: zortzi puntu haiek onargarriak dira baina ezin ditugu helburu ideologikoak edo urrutiko helburuak ahaztu. Adibidez: dokumentuaren bosgarren puntuak "hemendik hamar urtera Euskal Presoak euskal kartzeletara ekartzea" dio. Hori ez da nahikoa. Ez du betetzen herri honen beharra. Herri honek presoak euskal kartzeletara ekarri baino, amnistia osoa errebindikatu behar du konponbidearen ildoan. Irlan-

ETAren agiria ezagutu baino ordu batzuk lehenago filtratu zen Akordio Estrategikoaren Oinarriak txostena.

Bada, ez guk filtratuta. Eta filtrazioa ez da txiripa izan. Filtrazioa zerbaitengatik gertatu zen. *Cui prodest* delakora itzultzen gara berriz ere. Nori interesatu zitzaion argitaratzea argitaratu zitzaion bezala eta momentu horretan?

Aurrerantzean, zer?

Aralarrek norabidea oso garbi du: azkeneko elkarriketan Batasuneko "ezkerreko politikak eta ezkerreko eskakizunak alde batera utzi dituztela" leporatu diegu. Gu ez gaude prest aurrera joateko baldin eta ez badira berreskuratzen aldarrikapen horiek. Aurrerantzean, normalizaziorako xedek dituen behin-behineko dokumentu bat sinatu genezake. Areago, zortzi puntuko dokumentu filtratu hori Aralar, EAJ, Alternatiba eta EBK -eta PSOEko batzuek ere- sina lezakete. ETak su-etena eman duenez gero, puntu horiek lantzen segitu behar dugu. Lehenago horrela uste bage-nuen, bada, aurrerantzean indar gehiagoz. Luzerako eztabaida da.

Nafarroako hauteskundeetarako Aralarren eta EAren aurreakordioa dago. Eta Eak eta Batasunak dekalogo bat aurkeztu dute berriki, Nafarroan aldaketa sorrarazteko xedez. Deigarria da gertatzen ari dena...

Aldaketa lema, NaBairen aldarrikapena izan zen duela lau urte. Dekalogo horretan ordea, lehenengo eta beharrezko aldarrikapena ez dute ipini: nafarren borondatea errespetatzea. Hemen lehenbiziko aldarri-

kapena nafarren borondatea onartzea da. Hori aldarrikatzen dugun unetik, abertzaleok UPNri irabazi diogu apustu ideologikoa, baita PSNko nabarristei ere.

"Eredu nagusia Lizarra-Garaziko Akordioa da aldarrikapen nazionaletan, eta nahitaez, akordioak taktikoa izan behar du"

Eak ez du aldarrikatzen hori?

Gurekin mintzatzean bai.

Batasunarekin mintzatzean... ez?

Dekalogo horretan ez bide du hori aldarrikatu, nik dakidanez. Guk EAren sinatua daukagu hori, gure oinarritzko asanbladek onartuak dituzte puntu horiek hiru txostentan: oinarri ideologikoa, programa eta egiturak jasotzen dituztenak.

NaBaiko independenteak haserre omen daude, Aralarrek eta Eak datozen urteko hauteskundeetarako NaBai antolatze-ko eraman duzuen prozedura dela-eta.

Batzuk bai, beste batzuk ez. Independente bakoitza independentea da, norbera da, alegia. Eta gurekin independente asko dira. Dagoeneko akordio horren alde dauden 300 sinadura baino gehiago bildu dugu, NaBain lanean ari dira horiek. Kontra agertu direnak ez dira 30 ere. Independenteak asanbladan elkartzen badira, beren ordezkariak izendatzen badituzte, orduan ideologia bat izanen dira. Orduan, beren proposamenak adostuko edo ez ditugu adostuko beraiekin.

Duela lau urteko NaBai errepikatuko da, hau da, EAJ eta Batzarre barne?

EAJ barne, bai. Adostuta dago. Las-ter aurkeztuko da akordioa. Batzerre, ez dakit. Batzarrek inkesta bat egin behar du bere barruan, ea NEBarekin joan edo NaBairekin etorri nahi duen. Nahi badute etorri, gu lantzen ari garen egituran moldatu beharko dute, daukaten espazio politikoa eta ordezkapen instituzionalaren arabera.

Ezker Abertzaleak NaBain lekua izan lezake? EAren ari ote dira horretaz?

Bi erantzun emanen dizkizut: Batasunak legala izatea lortzen badu, Batasuna bere aldetik joanda eta NaBai bere aldetik joanda, ordezkari gehiago aterako dugu. NaBaik, inkestek diotenez, 12-14 eserleku atera ditzake, eta Batasunak 2-4, ziurtasun osoz. Elkarrekin joanez gero, Batasunak ekarriko lituzkeen hiru horiek NaBaiko beste hiru uxatuko lituzkete. Beraz, elektoralki elkar onartuz, askoz onura gehiago ekarriko luke bakoitza bere aldetik joateak. Jakina, hori da posible soilik, Batasuna legala baldin bada. Eta NaBaik dio Batasunak bere atea irekiak dituela, baldin eta sinatzen baldin baditu NaBairen oinarri ideologikoa. Haiek diote, ez dutela NaBain sartu nahi, ezkerreko abertzaleon elkartasuna osatu baizik. EAJ NaBain dagoelako diote hori. Baina, hara, Batasunekoek ezkerreko elkartasun bat nahi dute Nafarroan, eta *Lortu arte* dokumentuan ezker aipatu ere ez dute egiten. ■

argia.com Elkarriketaren segidan, Nafarroako politika eta Kataluniako norabide politikoa hizpide.

**ZIENTZIA
IRAKURLE
ORORENTZAT**

Euskal Herriko Unibertsitateko Euskara Zerbitzuak 2003an abiarazitako ekimena da ZIO (Zientzia Irakurle Ororentzat). Bizkaiko Foru Aldundiaren laguntzari esker urterik urte osatuz doa ZIO bilduma.

Zientziara hurbiltzeko liburu erakargarri eta erabilgarriak eskainiz, euskara eta jakintza uztarturik jartzen dira edonoren esku.

